

vist, at ved en Forsfatningslov, som omfatter det hele Monarchie, maa just de, der lægge Bægt paa en Forbindelse mellem den slesvigiske og danske Tilstand, erkende, at en saadan lettere vil naaes, naar der dog er tilveiebragt en vis Forbindelse mellem Landsdelene, end naar en Saadan slet ikke bestaaer.

Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) brugte et Udtryk, som jeg troer er et af dem, som idetmindste bør imødegaaes med en Bemærkning. Han yttrede nemlig, at Ministeriet ikke havde havt „Mod“ til at lade Fællesudkastet blive bekjendt, inden Valgene foregik; den ærede Rigsdagsmand lagde et lille Ord til, som jeg ikke hørte ganske tydeligt, men som dog vist var, at Ministeriet eiheller havde havt Villie til at gjøre det (S. A. Hansen: Ja!). Dersom dette sidste alene var Meningen, at Ministeriet nemlig ikke havde Villie til at gjøre det, saa tilstaaer jeg, at det er en saa indlysende Sandhed, at det neppe fortjente at fremhæves af den ærede Rigsdagsmand; thi da Ministeriet ikke har ladet Fællesforsatningsudkastet blive bekjendt før Valgene, tør man med Sikkerhed slutte, at det ikke har villet gjøre det. Jeg troer ikke, at der er nogensomhelst Grund til at antage, at Ministeriet skulde være bleven forhindret i at offentliggjøre Udkastet, naar det selv anerkjendte, at det kunde gøres. Men naar den ærede Rigsdagsmand føier til, at det muligen skete, fordi Ministeriet ikke havde Mod til at gjøre det, saa forekommer det mig at være et aldeles ørkesløst Tillæg, og som jeg ikke seer, at den ærede Rigsdagsmand har havt den allermindste Føie til at bruge; det er et saadant løst Udtryk, som jeg anseer for aldelesurigtigt og uberettigt at fremkomme med, naar man ikke kan motivere det. Naar den ærede Rigsdagsmand føiede til, at, dersom det var sket, saa skulde man have seet, at Folket skulde have stemt ganske anderledes ved Valgene end sket er, saa forekommer dette mig ogsaa at være en Uttring, som heller ikke kan siges at være begrundet; thi jeg seer ikke, hvorledes den ærede Rigsdagsmand kan svare for, hvorledes „Folket“ vilde have stemt under den omhandlede Forudsætning. Det kan kun siges, at den ærede Rigsdagsmand ganske vist vilde have

gjort Alt, hvad han formaaede for at bringe „Folket“ til at stemme paa en vis Maade; men deraf følger dog ikke, at den ærede Rigsdagsmand kan sige, hvorledes Folket vilde have stemt. Der er allerede tidligere af en anden æret Rigsdagsmand fremkommet en Bemærkning om hvad „Folket“ vil sige, og hvad „Folket“ dømmer om Fællesforsatningsudkastet; derom troer jeg ikke, at nogen enkelt Rigsdagsmand paa den Maade kan yttre sig; han kan kun sige, hvad han selv vilde have dømt. Regjeringen kan ikke paa nogen Maade tage Hensyn til saadanne Uttringer af enkelte Rigsdagsmænd om, hvad „Folket“ vil gjøre eller vilde have gjort under visse Forudsætninger. Jeg skal endnu blot med Hensyn til en Uttring af en af de Rigsdagsmænd, som først havde Ordet, nemlig Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 2den Valgkreds (Fischer), der ogsaa flere Gange henholdt sig til Uttringer af mig under mit første Foredrag, bemærke, at det forholder sig ganske rigtigt, som han synes at fremsætte noget tvivlende, at min Mening er, at Ministeriet ved Fællesforsatningsudkastet ikke blot har fyldestgjort, hvad der ligestem ligger i den Adresse, der af Rigsdagen blev vedtaget i October Maaned, og hvis Udførelse Regjeringen overtog i sit Program, men at det endogsaa har givet meget Mere i constitutionel Retning end der i Adressen var fordret. Min Paaastand i denne Henseende er idetmindste ligesaa tilstrækkelig begrundet, som den ærede Rigsdagsmands, saalange den ikke modbevises, og jeg skal ikke tilbageholde mig fra nærmere at udvikle og begrunde den, naar Tid og Leilighed dertil gives.

Det er ganske vist Tilfældet, hvad den ærede Rigsdagsmand meente, at Ministeriet antager ved sit Udkast ikke blot at have givet det virkeligt Mulige efter Adressen og en „Top“ til, som han kaldte det, men at det endog mener, at det skal vise sig, at Regjeringen i sit Udkast har givet Noget, der ikke blot kan kaldes „Top“ paa Udkastet, men som meget væsentlig styrker dets hele Grundlag. Der er netop i selve Fællesforsatningsudkastets Grundvæsen givet meget mere, end der i Adressen, som ogsaa jeg kjender, blev forlangt eller kunde fordres. Naar den ærede